

«Υπάρχει ζωή πριν από το θάνατο»;(Σχόλια σε ένα σύνθημα)-π.Αντώνιος Καλλιγέρης.

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Ορθόδοξη πίστη](#)

Δεν είναι λίγοι εκείνοι που συχνά υποστηρίζουν ότι οι νέοι μας δεν έχουν αναζητήσεις. Οι ίδιοι όμως φροντίζουν να μας διαψεύδουν γράφοντας στους τοίχους των πόλεων μας τις βαθύτερες αναζητήσεις τους σε συνθήματα σε μια προσπάθεια να δημιουργήσουν ρωγμές φωτός στην σκοτεινή ευμάρεια των κοινωνιών μας.

Ο τίτλος του κειμένου προέρχεται από ένα σύνθημα γραμμένο σε τοίχο των Εξαρχείων. Συνήθως το εναγώνιο ερώτημα είναι εάν υπάρχει ζωή μετά το θάνατο. Η διατύπωση του ερωτήματος, που είναι νεανική κραυγή, σε ένα κόσμο που βυθίζεται στην αυτάρκεια και στην επιδίωξη της ευτυχίας επαναφέρει τη συνηθέστερη των αποριών ανάμεσα στους χριστιανούς στην Ορθόδοξη θεολογική βάση του με μια άλλη όψη που ναι μεν είναι διαφορετική από αυτές που έχουμε συνηθίσει αλλά βαθειά ορθόδοξη. Είναι ένα ερώτημα εξαιρετικά επίκαιρο που το συναντάμε με πολλούς τρόπους στην Υμνολογία του Τριωδίου που υπομνηματίζει

ποιητικά τη διδασκαλία της Εκκλησίας για την πραγματική ζωή του ανθρώπου.

1. Η ζωή που ισοδυναμεί με θάνατο

Εάν δούμε τα πράγματα μέσα από τη ρωγή που ανοίγει στη ματιά μας το σύνθημα του νέου θα διαπιστώσουμε ότι ο θάνατος δε συνάπτεται με τη ζωή αλλά με το νόημα που δίνουμε εμείς σε αυτή. « Όσο υπάρχει ζωή δεν υπάρχει θάνατος. Και τούτο επειδή ο θάνατος τίθεται στο τέλος. Αυτό συμβαίνει όταν ο θάνατος είναι το τέλος της ζωής. Όταν όμως με το έρεβός του περιγράφει τα όρια της τότε ταυτίζεται με τη ζωή. Γι'αυτό και η έλευσή του δεν έχει νόημα, αφού νόημα έχει μόνο η συμπαρουσία του με τη ζωή.»[1] Το σύνθημα όμως καταγγέλει ότι ο συγγραφέας του δε ζει, δε βλέπει πουθενά γύρω του τη ζωή ή ότι η ζωή ταυτίζεται με θάνατο. Γιατί συμβαίνει αυτό; Επειδή μάλλον διαβιούμε παρά ζούμε. Η προοπτική μας είναι ο κόσμος που έχει τέλος. Αρκούμαστε στην ευμάρεια. Στη δημιουργία ενός πολιτισμού της « πέτρινης τροφής»[2], όπως ονομάζει τα υλικά αγαθά ο Αγ.Γρηγόριος Νύσσης από τα οποία ο άνθρωπος εξαρτά την τροφή του, χωρίς όμως αυτή να «χορταίνει» τις αναζητήσεις του. Αρκούμαστε ,όπως φαίνεται, σε μια θνήσκουσα ευτυχία η οποία για να υπάρξει πρέπει όλα να είναι υπό το έλεγχό μας. Ορίζουμε ως «ζωή» την εικόνα που δίνει για τα πράγματα η τηλεόραση και οι διαφημίσεις της. Την κρούστα τον πλαστικών χαμόγελων, τη εξωτερική λάμψη που όλα τα συμφιλιώνει στο βωμό της κυρίαρχης ιδεολογίας των καιρών μας: «Να περνάμε καλά και εύκολα». Όσο εξαρτόμαστε από την κυριαρχία της δύναμης τόσο φοβόμαστε την απουσία της, την απώλεια του ελέγχου. Για αυτό και φτιάχνουμε και αντίστοιχη «θρησκεία» η οποία εξευμενίζει τις «δυνάμεις» εκείνες που απειλούν την τακτοποίηση που έχουμε επιβάλλει με μια εύκολη θρησκευτικότητα στα όρια της μαγείας, για να μας βοηθάει στις «δυσκολίες μας». Αυτό το ιδεολόγημα πολύ συχνά το ονομάζουμε Χριστιανισμό και πότε -πότε Ορθοδοξία!

Αυτή τη ζωή ο Άγιος Μάξιμος ο Ομολογητής την ονομάζει «σκια θανάτου».

2. Η θρησκεία της «καθημερινής ζωής»

Εάν προσπαθήσουμε να αντιληφθούμε τα αίτια που οδήγησαν στη γραφή του συνθήματος, θα διαπιστώσουμε ότι ένα από αυτά είναι ο «χριστιανισμός» των «σύγχρονων» χριστιανών.

Η θρησκεία αυτή φοβάται το θάνατο και κάνει ότι είναι δυνατό να τον εξαφανίσει από το προσκήνιο της καθημερινότητας. Φοβάται επίσης την ασθένεια και λατρεύει την υγεία. Αποτελεί και αυτή μια «θεραπεία», μια «βοήθεια» για τα αδιέξοδα των ανθρώπων. Είναι μια οδός συμβιβασμού των «απαιτήσεων ή των

αναγκών» τους με τη δίψα για κάτι που είναι πέρα από τα όρια που διαγράφει ο ορίζοντάς μας. Είναι μια προσπάθεια μεταφυσικών «εξηγήσεων» των πολλών «γιατί» που θέτει ο ορθολογισμός των καιρών μας.

Για το λόγο αυτό πολλοί πηγαίνουν στην Εκκλησία όταν είναι έρημη από ανθρώπους για να προσευχηθούν, εξομολογούνται για να «εξιλεωθούν» ή να «αναπαυθούν», συγχέουν τη μετάνοια με τη μεταμέλεια, «κοινωνούν» για το καλό, τελούν «θρησκευτικό» γάμο χωρίς να πιστεύουν στο μυστήριο της αγάπης, «βαπτίζουν» ακολουθώντας τις παραδόσεις, τελούν το ευχέλαιο «για την υγεία τους», «κηδεύουν» τους συγγενείς τους εξοργισμένοι για το κακό που τους έκανε ο Θεός!

Η ζωή αυτή γιατί να μη σημαίνει θάνατο; Η θρησκεία αυτή γιατί να μην προκαλεί απέχθεια;

«Για μένα ζωή σημαίνει Χριστός και θάνατος σημαίνει κέρδος»[3]

Η φράση του Απ. Παύλου δείχνει και την αλήθεια που περιγράφεται στα βιβλία της Καινής Διαθήκης ενώ αποκαλύπτει την μεγάλη απόσταση που χωρίζει τη θρησκεία από την Εκκλησία η οποία είναι Σώμα Χριστού.

Ο Χριστός με το θάνατό Του αποκαλύπτεται ως Ζωή και ο θάνατος ως εχθρός του ανθρώπου που πρέπει να νικηθεί και όχι να συμφιλιωθούμε μαζί του. Στο Ευαγγέλιο του Ιωάννη διαβάζουμε: « Αυτός ήταν η ζωή, και ήταν η ζωή αυτή το φως για τους ανθρώπους»[4]

Υπάρχει ζωή πριν το θάνατο μας όταν η ζωή μας συνάπτεται με το Χριστό, το Σώμα και το Αίμα Του. Όταν «είμαστε πεθαμένοι για την αμαρτία»[5] Ο Απ. Παύλος τονίζει « Ή μήπως λησμονείτε πως το βάπτισμα στο όνομα του Χριστού σημαίνει συμμετοχή στο θάνατό Του; ...Ο παλιός αμαρτωλός εαυτός μας πέθανε στο Σταυρό μαζί με το Χριστό... Έτσι να σκέφτεστε για τον εαυτό σας: Έχετε πεθάνει για την αμαρτία, κι η ζωή σας είναι πια κοντά στο Θεό χάρη στην ένωσή σας με τον Ιησού Χριστό τον Κύριό μας».[6]

Ζούμε όταν πραγματοποιούμε αυτό που γράφει ο Αγ. Ιωάννης ο Χρυσόστομος στη Θ. Λειτουργία: «πάσα τη βιοτική αποθώμεθα μέριμνα» . Όταν ο καθένας από εμάς είμαστε μια «ζώσα εικόνα του ζώντος Θεού».

Η ζωή στην Εκκλησία είναι η κοινή πορεία όλων όσων η ζωή τους συνδέεται άρρηκτα με την Ανάσταση του Χριστού. Με αυτή την έννοια έχει δίκιο ο Ντεριντά όταν ισχυρίζεται ότι «Το να ζεις, εξ ορισμού, δεν μαθαίνεται. Ούτε από τον ίδιο τον εαυτό σου, ούτε από τη ζωή μέσω της ζωής. Μονάχα από τον άλλον και μέσω

του θανάτου» παρά το γεγονός ότι δεν ξέφυγε από την ιουδαϊκότητα που χαρακτήριζε την σκέψη του.[7]

[1] Χρ. Μαλεβίτση: « Μελέτη θανάτου» στον τόμο Η ζωή και το Πνεύμα. Δοκίμια για την έσχατη μέριμνα του ανθρώπου. Εκδ.Παρουσία, Αθήνα 1997, σελ 91

[2] Λόγοι εις τους Μακαρισμούς

[3] Φιλ 1.21

[4] Ιωαν 1.4

[5] Ρωμ 6.2

[6] Ρωμ 6.3-11

[7] Ζ.Ντεριντά Μαθαίνοντας να ζεις εν τέλει, εκδ. Άγρα σελ17

Πηγές: Η ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΜΕΣΟΠΕΛΑΓΑ- fdathanasiou.wordpress.com